

Jonathan Swift
GULLIVERJEVA POTOVANJA
V RAZLIČNE DALJNE
DEŽELE SVETA

prevedel Andrej E. Skubic

Založnikova beseda bralcu

[kot objavljena v izvirni izdaji]

Avtor te knjige, g. Lemuel Gulliver, je moj dober star prijatelj; po materini strani sva si celo nekoliko v sorodu. Pred kakimi tremi leti si je g. Gulliver, naveličan trum radovednežev, ki so si ga prihajali ogledovat v njegov dom v Redriffu, kupil majhen košček zemlje z udobno hišo blizu Newarka v Nottinghamshiru, svojem rodnem kraju; tam sedaj živi v pokoju, a zelo spoštovan med sosedi.

Čeprav je bil g. Gulliver rojen v Nottinghamshiru, kjer je živel njegov oče, sem slišal, da izvira njegova rodovina iz Oxfordshira; to lahko potrdim s tem, da sem na pokopališču v Banburyju v tisti deželi opazil več nagrobnikov in spomenikov Gulliverjev.

Preden je zapustil Redriff, mi je zaupal v varstvo naslednje strani z dovoljenjem, da z njimi naredim, kar se mi bo zdelo prav. Trikrat sem jih skrbno prebral. Slog je zelo neposreden in preprost; edina pomanjkljivost, ki jo opazim, je ta, da je avtor, kot to popotniki radi počno, občasno nekoliko pretirano izčrpen. Skozi celoto veje duh verodostojnosti; in zares je avtor tako slovel po svoji resnicoljubnosti, da je bilo med sosedi v Redriffu, kadar je kdo kaj zatrdil, v navadi reči, da je to res, kot če bi gospod Gulliver povedal.

Po posvetovanju z več uglednimi osebami, ki sem jim z avtorjevim dovoljenjem posređoval ta rokopis, si ga zdaj upam poslati v svet v upanju, da bo vsaj za nekaj časa v boljše razvedrilo mladim plemenitnikom kot vsakdanje čečkarije pisunov o politiki in strankah.

Ta knjiga bi bila vsaj dvakrat debelejša, če si ne bi drznil črtati neskončnih odlomkov, ki opisujejo vetrove in bibavice, kurze in navigacijo vseh potovanj ter podrobne opise obvladovanja ladje v neurjih v mornarskem žargonu, pa tudi popise natančnih zemljepisnih širin in dolžin; zato si lahko mislim, da bi utegnil biti g. Gulliver

nekoliko nejevoljen. A sklenil sem delo, kolikor je to mogoče, prilagoditi splošnim zmožnostim bralstva. Če sem zaradi lastne nepoučenosti v pomorskih rečeh kje zagrešil kako napako, je krivda za to izključno moja. In če bi kakega popotnika mučila želja, da si ogleda delo v celoti, kakršno je prišlo iz avtorjevih rok, mu vselej z veseljem ustrezem.

Kar se tiče drugih podrobnosti o samem avtorju, si bo bralec lahko potešil radovednost že na prvih straneh knjige.

Richard Sympson

Pismo kapitana Gulliverja bratrancu Sympsonu

Upam, da boš pripravljen javno priznati, kadarkoli bo to treba, da si me prav ti s svojimi vztrajnimi moledovanji prepričal, da ta zelo ohlapni in netočni popis svojih potovanj objavim – ob priporočilu, naj najamem kakega mladega gospodiča z univerze, da ga spravi v red in popravi slog, kot je to po mojem nasvetu storil bratranec Dampier pri pisanju svoje knjige *Popotovanje okoli sveta*. Toda ne spominjam se, da bi ti kdaj dal dovoljenje, da se karkoli izpusti, še manj pa, da se karkoli doda; kar se slednjega tiče, se na tem mestu odrekam vsem tovrstnim prispevkom; zlasti to velja za odstavek o njenem veličanstvu kraljici Ani posvečenega in blagega spomina, čeprav sem jo častil in cenil bolj kot kateregakoli pripadnika človeškega rodu. A ti ali tvoj dopisovalec bi morala upoštevati, da ni bil moj namen in da se mi ni zdelo spodobno, da bi vpričo svojega gospodarja *hovihnhnma* pel hvalo katerikoli živali naše vrste. Poleg tega pa je trditev povsem neumestna; kolikor vem, ker sem del vladavine njenega veličanstva bival v Angliji, je vladala prek svojega glavnega ministra, pravzaprav celo prek dveh zapored, prvi je bil lord Godolphin, drugi lord Oxford; tako si ustvaril vtis, da trdim nekaj, kar ni. Podobno si v opisu akademije snovalcev in v več odlomkih razgovorov z mojim gospodarjem *hovihnhnmom* nekaj bistvenih okoliščin bodisi izpustil bodisi tako premešal in spremenil, da komajda prepoznam svoje delo. Ko sem ti nekoč v pismu namignil nekaj o tem, si mi blagovolil pojasniti, da se bojiš koga užaliti; da so ljudje na oblasti zelo pozorni na tiskano besedo in da si radi ne le razlagajo, temveč tudi kaznujejo vsako reč, ki zveni kot *innuendo* (mislim, da si uporabil to besedo). Toda, prosim te, kako bi se lahko tisto, kar sem govoril pred mnogimi leti in

kakšnih petnajst tisoč milj proč v nekem čisto drugem kraljestvu, nanašalo na kateregakoli od *jahujev*, za katere pravijo, da naj bi dandanes vladali čredi – še sploh v času, ko sem kaj malo razmišljal ali se bal, da bom moral še kdaj živeti pod njimi? Kaj nimam upravičenega razloga za pritoževanje, ko opazujem *jahuje*, kako jih v kočijah vlečejo *hovihnhnmi*, kot da so nekake surove živali, oni pa razumna bitja? In dejansko je bil ta pošastni in ostudni prizor eden od glavnih razlogov, zakaj sem se umaknil v te zakotne kraje.

Toliko se mi je zdelo prav, da ti povem v zvezi s tabo in z zaupanjem, ki sem ga gojil do tebe.

Nadalje bi se rad potožil čez lastno pomanjkanje zdrave presoje, ker sem popustil prošnjam in zmotnim mišljenjem tebe in nekaterih drugih, čeprav je bilo navzkriž z mojim lastnim videnjem stvari, da sem nazadnje dovolil objavo svojih potovanj. Prosim, spomni se, kolikokrat sem te takrat, ko si svoje prošnje utemeljeval, da gre za javni blagor, prosil, da pomisliš na to, da so *jahuji* živalska vrsta, povsem nezmožna poboljšanja z vodili ali zgledi: tako se je nazadnje tudi izkazalo; kajti namesto da bi končno odpravili vse zlorabe in pokvarjenosti vsaj na našem malem otoku, kot bi človek pričakoval, glej, po več kot šestih mesecih ne morem slišati, da bi imela moja knjiga kakršenkoli učinek v skladu z mojimi nameni. Prosil sem te, da me s pismom obvestiš, ko bodo vse stranke in frakcije ukinjene; ko bodo sodniki postali učeni in pošteni; ko bodo odvetniki iskreni in skromni ter premogli trohico zdravega razuma, Smithfield pa gorel v kresovih pravnih bukev; ko bo šolanje mladih plemenitašev povsem spremenjeno; ko bodo vsi medikusi izgnani iz dežele; ko bodo *jahuje* polne čednosti, časti, resnicoljubnosti in pameti; ko bodo dvorci in banketi visokih ministrov temeljito popletli in pometeni; ko bodo bistrournost, krepost in znanje nagrajeni; ko bodo vsi oskrunjevalci tiskane besede v prozi in poeziji obsojeni na to, da jedo zgolj lasten papir in si tešijo žejo z lastnim

črnilom. Ob tvojem spodbujanju sem začel zatrdno upati na te in še tisoč drugih sprememb; kajti v resnici jih je mogoče zlahka izpeljati iz vodil, ki jih vsebuje moja knjiga. In priznati moraš, da bi bilo sedem mesecev povsem dovolj časa, da se popravijo vse pregrehe in neumnosti, h katerim so nagnjeni *jahuji*, če bi bila njihova narava sposobna vsaj stremenja h kreposti ali modrosti. A doslej si bil v vseh svojih pismih daleč od izpolnitve mojih pričakovanj; nasprotno, našega poštarja vsak teden znova otovoriš s sramotilnimi spisi in razlagami in razmišljanji in memoari in nadaljevanji knjige; iz njih lahko razberem obtožbe, da obrekujem velike može te države; da blatim človeško naravo (kajti tako si jo še zmeraj drznejšo imenovati) in da ponižujem ženski spol. Vidim tudi, da pisci teh svežnjev papirja med seboj niso najbolj usklajeni; kajti nekateri mi ne dovolijo, da bi bil avtor svojih lastnih potovanj, drugi pa mi pripisujejo avtorstvo knjig, ki so mi povsem neznane.

Vidim tudi, da je bil tvoj tiskar tako malomaren, da je pomešal čase in napačno natisnil datume številnih mojih odpotovanj in vrnitev; pripisal jim ni niti pravega leta niti pravega meseca niti dneva v mesecu. Slišim tudi, da je bil izvorni rokopis po objavi knjige v celoti uničen, niti jaz več nimam svojega izvoda. Vseeno pa ti pošiljam nekaj popravkov, ki jih lahko vstaviš, če bo kdaj prišlo do ponovne izdaje; in vendar ne morem priseči na njihovo točnost, temveč moram stvar prepustiti razsodnosti in pravičnosti bralcev, da jih uredijo, kot se jim zdi prav.

Slišim, da mi nekateri naši pomorski *jahuji* očitajo moj mornarski jezik, češ da je mnogokje nepravilen in da se dandanes ne govori tako. Pri tem ne morem pomagati. Na prvih potovanjih, ko sem bil še mlad, so me učili najstarejši pomorščaki, in naučil sem se govoriti kot oni. Kasneje sem izvedel, da pomorski *jahuji* enako kot kopenski radi uporabljajo na novo skovane besede, ki jih celo vsako leto menjavajo; kolikor se spomnim, je bilo ob vsaki moji vrnitvi

v lastno deželo staro narečje tako spremenjeno, da sem novega komajda razumel. In vidim, da kadar me kak *jahu* iz radovednosti pride obiskat iz Londona, nobeden od naju ni zmožen predstaviti svojih misli tako, da bi ga drugi razumel.

Če bi me kritike *jahujev* lahko kakorkoli prizadele, bi imel dovolj povoda za pritoževanje, saj si me nekateri drznejo obtoževati, da so moji potopisi zgolj izmislek moje lastne domišljije; gredo celo tako daleč, da namigujejo, da *hovihnhnmi* in *jahuji* obstajajo ravno toliko kot prebivalci dežele Utopije.

Moram priznati, da glede prebivalcev Liliputa, Brobdingraga (kajti tako bi se morala beseda zapisovati, ne pa napačno Brobdingrag) in Lapute še nisem slišal, da bi bil kak *jahu* tako prevzet, da bi zanikal njihov obstoj ali dejstva, ki sem jih navedel v zvezi z njimi; kajti resnica nemudoma prepričljivo udari v vsakega bralca. Toda ali je potem kaj manjša verjetnost, da obstajajo tudi *hovihnhnmi* ali *jahuji*, ko pa je glede slednjih očitno, da jih je celo v tej deželi na tisoče takih, da se od svojih surovih bratov v deželi *hovihnhnmov* razlikujejo zgolj po tem, da uporabljajo nekakšno žlobudranje in da ne hodijo po svetu goli? Pisal sem zato, da se poboljšajo, ne pa da bi jim laskal. Enodušna hvala iz ust celotnega rodu bi bila zame vredna manj od rezgetanja tistih dveh izrojenih *hovihnhnmov*, ki ju gojim v svojem hlevu; kajti od njiju, naj sta še tako izrojena, se še zmeraj učim nekaterih krepostih brez sleherne primesi pregrehe.

Si te nesrečne živali mislijo, da sem tako izrojen, da bom branil svojo resnicoljubnost? Čeprav sem *jahu*, kakršen sem, je po vsej deželi *hovihnhnmov* dobro znano, da sem se ob podukih in zgledu svojega imenitnega gospodarja v času komaj dveh let (čeprav priznam, da le z največjo težavo) odvadil tiste peklenske navade laganja, mencanja, zavajanja in zavitega govorjenja, ki je tako globoko ukoreninjena v sami duši moje vrste, zlasti v Evropejcih.

Ob tej zoprni priložnosti bi lahko našteval še dolgo vrsto pritožb; a bojim se biti še naprej v nadlego tebi ali samemu sebi. Priznati moram, da so v času po vrnitvi z zadnjega potovanja nekatere pokvarjenosti moje *jahujske* narave v meni z neizogibno nujo znova oživele, ko sem se pogovarjal z nekaterimi pripadniki naše vrste, zlasti s tistimi iz lastne družine; drugače se nikoli ne bi polotil tako nesmiselnega projekta, kot je poboljševanje rodu *jahujev* v tem kraljestvu: a zdaj sem s takimi vizionarskimi načrti za vselej opravljen.

2. april 1727

I. del:
Potovanje v Liliput

I. poglavje

Pisatelj na kratko opiše sebe in svojo družino. Njegove prve spodbude za potovanja. Doživi brodolom in plava za življenje. Varno prispe na kopno v deželi Liliput; tu ga zajamejo in prepeljejo v notranjost dežele.

Moj oče je imel majhno posestvo v Nottinghamshiru: bil sem tretji od petih sinov. Ko sem imel štirinajst let, me je poslal na kolidž Emanuel v Cambridgeu, kjer sem ostal tri leta in se ves posvetil študiju; toda ker so bili stroški mojega vzdrževanja, čeprav sem imel zelo borno žepnino, preveliki za skromno družinsko premoženje, sem postal vajenec pri gospodu Jamesu Batesu, uglednem mornariškem zdravniku v Londonu, pri katerem sem bil v uku še štiri leta. Kadar mi je oče tu in tam pošiljal manjše zneske denarja, sem jih porabil za učenje navigacije in drugih področij matematike, koristne tistim, ki nameravajo popotovati, za kar sem si zmeraj mislil, da bo prej ali slej postalo moja usoda. Ko sem zapustil gospoda Batesa, sem se odpravil domov: tam sem s pomočjo očeta, strica Johna in nekaterih drugih sorodnikov zbral štirideset funtov in dobil zagotovilo še tridesetih funtov na leto, s čimer sem se lahko preživljal v Leydnu: tam sem dve leti in sedem mesecev študiral fiziko, ker sem vedel, da mi bo na dolgih potovanjih v korist.

Kmalu po vrnitvi iz Leydna me je moj dobri učitelj, gospod Bates, priporočil za službo ladijskega zdravnika kapitanu Abrahamu Pannelu, poveljniku Lastovice; pri njem sem ostal tri leta in pol in opravil potovanje ali dve v Levant ter v nekatere druge kraje. Ko sem se vrnil, sem sklenil, da se nastanim v Londonu; pri tem me je spodbujal tudi gospod Bates, moj učitelj, in me priporočil več pacientom. Kupil sem si majhno hišo na ulici Old Jewry; po nasvetu, naj

spremenim stan, sem se poročil z gospodično Mary Burton, drugo hčerjo gospoda Edmunda Burtona, nogavičarja iz ulice Newgate, ki je prinesla k hiši štiristo funtov dote.

Toda ker je moj dobri učitelj Bates dve leti kasneje umrl in ker sem imel malo prijateljev, mi je začel posel pešati; vest mi namreč ni dovolila, da bi posnemal slabo prakso preštevilnih kolegov. Po posvetovanju z ženo in nekaterimi znanci sem se torej odločil, da se znova odpravim na morje. Zaporedoma sem bil zdravnik na dveh ladjah in se v šestih letih podal na več potovanj v Indijo in na Karibe, s čimer sem si nekoliko povečal premoženje. Prosti čas sem preživel ob branju najboljših pisateljev, klasičnih in modernih, saj sem imel ob sebi vselej precejšnje število knjig, kadar sem bil na kopnem, pa ob opazovanju navad in nravi ljudi ter učenju njihovih jezikov; tako učenje mi je zaradi dobrega spomina prav dobro šlo.

Ker zadnje od teh potovanj ni bilo posebno uspešno, sem se naveličal morja in se namenil ostati doma ob ženi in družini. Z ulice Old Jewry smo se preselili na Fetter Lane, od tam pa v Wapping v upanju, da si najdem pacientov med mornarji; vendar se ni obrnilo tako. Po treh letih čakanja, da se bodo stvari končno obrnile na bolje, sem sprejel ugodno ponudbo kapitana Williama Pricharda, poveljnika Antilope, ki se je odpravljal na Južno morje. Iz Bristola smo odpluli 4. maja 1699 in naše potovanje je sprva potekalo zelo gladko.

Iz različnih razlogov ne bi bilo umestno utrujati bralca s podrobnostmi naših pustolovščin v tistih morjih; naj zadošča, če povem, da smo kasneje med plovbo od tam proti Indiji severozahodno od Van Diemenove dežele prestali hud vihar. Po naših meritvah smo bili na zemljepisni širini 30 stopinj in dve minuti južno. Dvanajst mornarjev je zaradi pretežkega dela in slabe hrane umrlo, preostali so bili zelo opešani. Petega novembra, ko se v tistih krajih začenja poletje in je bilo vreme zelo megleno, so mornarji kakih sto jardov od ladje opazili čer; a ker je bil veter močan, nas je gnalo naravnost

vanjo, da se je ladja v trenutku razklala. Šest članov posadke, med njimi tudi jaz, je v morje spustilo čoln, in jadrno smo odveslali proč od ladje in čeri.

Po mojih izračunih smo preveslali kakih devet milj, dokler nismo mogli več, saj smo bili še zmeraj izčrpani od dela na ladji. Zato smo se prepustili na milost in nemilost valovom, in po kake pol ure je nenaden sunek vetra s severa čoln prevrnil. Kaj se je zgodilo z mojimi tovariši v čolnu, pa tudi s tistimi, ki so se zatekli na čer, ne vem, a sklepam, da so bili vsi izgubljeni. Kar se mene tiče, sem plaval, kamor me je vodila sreča; naprej sta me gnala veter in bivačica. Večkrat sem pustil, da se mi noge spustijo, a nisem mogel zatipati dna; šele ko sem bil že skoraj na koncu z močmi in se nisem mogel več boriti, sem se znašel na plitvini; zdaj pa se je tudi neurje že precej umirilo. Nagib plitvine je bil tako majhen, da sem prehodil skoraj miljo, preden sem prišel do obale; računal sem, da je ura kakih osem zvečer. Potem sem hodil še skoraj pol milje, vendar ni bilo nikjer ne duha ne sluha o kaki hiši ali prebivalcih; vsaj jaz sem bil tako utrujen, da jih nisem mogel opaziti.

Bil sem skrajno izčrpan; zato in zaradi vročine, pa tudi okoli četrтинke žganja, ki sem ga popil, ko smo zapuščali ladjo, sem postal nadvse zaspan. Legel sem na travo, ki je bila zelo nizka in mehka, in tam zaspal menda trdneje, kot pomnim kdajkoli v življenju, za kakih devet ur; ko sem se zbudil, se je namreč ravno že danilo. Skušal sem vstati, vendar se nisem mogel zganiti: ležal sem vznak in nenadoma spoznal, da imam roke in noge na obeh straneh trdno pritrjene k tlom; tudi lase, ki so bili dolgi in gosti, sem imel enako pričvrščene. Začutil sem tudi več tankih prevez prek telesa, vse od pazduh do stegen. Gledal sem lahko le navzgor; sonce je začinjalo žgati in od svetlobe se mi je bleščalo. Okrog sebe sem zaslišal živahen hrup, a v položaju, v katerem sem ležal, nisem mogel videti ničesar razen neba.

Čez čas sem začutil, kako se mi po levi nogi premika nekaj živega, kar je previdno napredovalo proti mojim prsim in mi prišlo skoraj do brade; ko sem uprl oči navzdol, kolikor se je dalo, sem spoznal, da gre za človeško bitje, niti šest palcev visoko, z lokom in puščicami v rokah ter tulcem na hrbtu. Obenem sem začutil še najmanj štirideset enakih – tako sem sklepal –, ki so sledili prvemu. Bil sem povsem osupel in sem zarjul tako neznansko, da so se vsi preplašeno razbežali; nekateri od njih, sem kasneje izvedel, so se poškodovali pri padcih, ko so skakali z mojih bokov na tla. Vendar so se kmalu vrnil in eden od njih, ki si je upal tako daleč, da mi je uzrl cel obraz, je dvignil roke in pogled v občudovanju ter zavpil s predirljivim, a razločnim glasom: *Hekinah degul!* Drugi so večkrat ponovili enake besede, a takrat še nisem vedel, kaj pomenijo. Ves ta čas sem ležal, kot mi lahko bralec verjame, precej neudobno.

Po daljšem času borbe, da se osvobodim, sem imel srečo, da mi je uspelo pretrgati niti in izpuliti količke, s katerimi je bila k tlom pritrjena moja leva roka, kajti ko sem jo ponesel k obrazu, sem ugotovil, s kakšno metodo so me zvezali; obenem sem z nasilnim potegom, ki mi je povzročil hudo bolečino, nekoliko razrahljal niti, ki so mi na levi strani vezale k tlom lase, tako da sem lahko za kaka dva palca obrnil tudi glavo. Toda bitja so se znova razbežala, preden bi jih lahko zagrabil; sledilo je hudo, nadvse predirno vpitje in ko je ponehalo, sem zaslišal, da je eden od njih zavpil: *Tolgo fonak!* Potem sem v trenutku začutil stotino puščic, ki so jih izstrelili v mojo levo dlan, da so me zbodle kot morje iglic; poleg tega so izstrelili še roj puščic v zrak, kot v Evropi delamo z granatami, od katerih so mnoge, kot domnevam, pristale na mojem telesu, čeprav jih nisem čutil, nekatere pa na obrazu, ki sem si ga z levo roko takoj prekril. Ko je bila toča puščic mimo, sem od nesreče in bolečine zajechal; a ko sem se znova skušal osvoboditi, so izstrelili nov roj, še večji kot

prvi, in nekateri so me skušali s kopji zabosti v boke; na srečo sem nosil telovnik iz bivoljega usnja, ki ga niso mogli prebosti.

Nazadnje se mi je zdelo še najvarneje obležati pri miru in namenil sem se, da tako ostanem do večera, ko se bom lahko hitro osvobodil, saj sem imel levo dlan zdaj prosto; kar pa se tiče prebivalcev, sem lahko domneval, da bi bil kos tudi največji vojski, kar jo lahko spustijo nadme, če so vsi enako veliki kot ti, ki sem jih videl. Toda usoda je hotela drugače.

Ko so ljudje opazili, da sem miren, so prenehali streljati puščice; toda po hrupu, ki sem ga slišal, sem vedel, da se je njihovo število še povečalo, in kake štiri jarde od sebe sem ob desnem ušesu več kot uro poslušal tolčenje, kot garanje nekakšnih delavcev; ko sem nagnil glavo v tisto smer, kolikor so mi dovolile niti na količkih, sem zagledal oder, dvignjen kak čevelj in pol od tal, zmožen nositi štiri prebivalce, s prislonjenimi lestvami: z njega je eden od njih, ki se je zdel kot mož višjega stanu, name naslovil dolg govor, od katerega pa nisem razumel niti zloga. Povedati moram, da je visoki mož, preden je začel svoj govor, trikrat zaklical: *Langro dehul san* (te besede in tiste prejšnje so mi kasneje še velikokrat ponovili in mi jih razložili); v tistem je nemudoma pristopilo kakih petdeset prebivalcev, ki so prerezali niti, s katerimi sem imel privezano levo stran glave, tako da sem jo lahko obrnil na desno in opazoval postavo in kretnje moža, ki je govoril.

Zdel se je kot mož srednjih let, višji od drugih treh, ki so ga spremljali, od katerih je bil eden paž, ki je držal v zraku njegovo vlečko, in bil je nekoliko daljši od mojega sredinca; druga dva sta mu stala ob strani in ga podpirala. Bil je imeniten govornik in razložil sem lahko številne dele, ki so zveneli grozeče, in druge, ki so zveneli obljublajoče, pomilujoče in prijazno. Odgovoril sem mu z nekaj besedami, a nadvse ponižno; levo roko in obe očesi sem dvignil proti soncu, kot da ga kličem za pričo; in ker sem bil nadvse sestradan,

saj nisem pojedel niti grizljaja že več ur, preden sem zapustil ladjo, je bil klic narave tako močan, da se nisem mogel zadržati, da ne bi (morda v nasprotju s strogimi pravili spodobnosti) pokazal svoje neučakanosti in s prstom večkrat pokazal na usta, češ da želim jesti. *Hurgo* (kajti tako kličejo visoka blagorodja, kot sem izvedel kasneje) me je prav dobro razumel. Spustil se je z odra in ukazal, naj mi na boke prislonijo več lestev, po katerih se je povzpelo več kot sto prebivalcev, ki so prikorakali do mojih ust otovorjeni s koši, polnimi živeža, ki ga je ukazal zbrati in prinesiti tja kralj, čim je prejel prvo vest o meni. Opazil sem, da gre za meso več živali, vendar ga po okusu nisem mogel prepoznati. Bila so pleča, noge in ledja, podobna jagnječjim in zelo prijetno začinjena, vendar drobnejša od škrcjančevih kril. Pojedel sem po dva ali tri v enem grizljaju, skupaj s tremi hlebci naenkrat; ti so bili veliki približno kot mušketne krogle.

Hrano so nosili, kolikor urno so mogli, ob tem pa ves čas kazali znake čudenja in osuplosti ob moji zajetni postavi in teku. Potem sem z drugačnim znamenjem pokazal, da želim piti. Že po tem, koliko sem pojedel, so ugotovili, da mi majhna količina ne bo zadostovala; in ker so bili nadvse domiselno ljudstvo, so z veliko iznajdljivostjo privlekli enega od svojih največjih sodov, ga zakotalili k moji roki in mu odbili vrh; vse sem popil na dušek, kar mi ni bilo težko, saj ni držal niti četrтинke, okus pa je imel kot kak namizni burgundec, le mnogo žlahtnejši. Prinesli so mi nov sod, ki sem ga popil na enak način kot prvega in pokazal, da bi še, vendar niso imeli več. Ko sem opravil vse te čudežne podvige, so zavriskali od veselja in zaplesali na mojih prsih, ob tem pa ponavljali, kar so zavpili že na začetku: *Hekinah degul*. Pokazali so mi, naj vržem dol oba soda, a še prej opozorili druge, naj se odmaknejo; glasno so zaklicali: *Borač mevolah*; in ko so videli obe posodi v zraku, so v en glas zavpili: *Hekinah degul!*

Priznam, da sem bil, medtem ko so tekali gor in dol po mojem telesu, večkrat v skušnjavi, da bi zagrabil kakih štirideset ali petdeset prvih, ki bi jih dosegel, in jih zalučal ob tla. Toda ko sem se spomnil, kaj sem prej občutil, in tisto verjetno ni bilo najhujše, kar bi zmogli, ter častne obljube, ki sem jim jo dal – tako sem si namreč razlagal svoje ponižno vedenje – sem si take domislice hitro izbil iz glave. Poleg tega sem čutil, da me na ljudi, ki so mi namenili toliko stroškov in razkošja, zdaj vežejo zakoni gostoljubnosti. V mislih pa se kar nisem mogel prenačuditi neustrašnosti teh pritlikavih smrtnikov, ki so si drznili, da se povzpnejo na moje telo in hodijo po njem, medtem ko imam eno roko prosto, ne da bi se stresli od groze ob samem pogledu na tako čudežno bitje, kakršno sem se jim moral zdeti. Čez nekaj časa, ko so videli, da ne zahtevam več hrane, se je pred menoj pojavila oseba visokega položaja, odposlanec njegovega cesarskega veličanstva.

Njegova eksclenca, ki se je povzpela po moji desni goleni, je prikorakala do mojega obraza s kakim ducatom spremljevalcev; pokazala mi je svoje poverilnice s kraljevim pečatom, ki mi ga je pomolila pred oči, potem pa kakih deset minut govorila brez kakkega znaka jeze, vendar z nekakšno strogo odločnostjo, pri tem pa večkrat pokazala predse, kar je bilo, kot sem kasneje izvedel, v smeri prestolnice, oddaljene kake pol milje, kamor je njegovo veličanstvo sklenilo, da me je treba prepeljati. Odgovoril sem z nekaj besedami, vendar brez uspeha, potem pa s prosto roko, ki sem jo položil najprej k drugi (vendar prek glave njegove eksclence, da ne bi poškodoval njega ali njegovega spremstva), potem pa še na glavo in telo, pokazal, da si želim svobode. Zdelo se je, da me je dobro razumel, kajti neodobravajoče je zmajal z glavo, potem pa podržal dlan v kretnji, ki je kazala, da me morajo pripeljati kot ujetnika; vendar mi je obenem z drugimi znaki pokazal, da bom imel dovolj jedi in pijače in da bodo lepo ravnali z mano. Ob tem sem še enkrat

pomislil, da bi potrgal svoje vezi; toda takoj sem spet začutil zbadanje njihovih puščic po obrazu in dlaneh, ki so bile vse v mehurjih, iz njih pa je še vedno štrlelo veliko prejšnjih strelc. Opazil sem tudi, da se je število mojih nasprotnikov še povečalo, zato sem pokazal, da lahko storijo z menoj, kar hočejo.

Ob tem sta se *burgo* in njegovo spremstvo z nadvse vljudnimi in veselimi obrazi umaknila. Kmalu zatem sem zaslišal množično klicanje, v katerem sta se pogosto ponavljali besedi *peplom selan*; in začutil sem, kako velika množica ljudi na moji levi strani popušča vezi toliko, da sem se lahko obrnil na desni bok in se olajšal tako, da sem odtočil vodo; to sem naredil zares obilno, na silno osuplost ljudi, ki so se, ko so iz mojih kretenj razpoznali, kaj nameravam, naglo razmaknili na levo in desno, da se izognejo hudourniku, ki je tako bučno in divje drl iz mene. Še prej pa so mi namazali obraz in obe dlani z nekakšnim mazilom zelo prijetnega vonja, ki je v nekaj minutah odpravilo vse ščemenje njihovih puščic. To olajšanje me je skupaj z okrepcilom z njihovo hrano in pijačo, ki sta bili nadvse nasitni, naredilo zaspanega. Spal sem okoli osem ur, kot so mi povedali kasneje; in to niti ni bilo čudno, saj so zdravniki po cesarjevem ukazu v oba soda vina primešali uspavalni napoj.

Kaže, da je bil cesar že v prvem trenutku, ko so me po mojem izkrcanju odkrili spati na tleh, o tem nemudoma obveščen; in s svetovalci so sklenili, da me je treba zvezati, kot sem opisal (kar so storili ponoči, ko sem spal), mi poslati veliko živeža in pijače ter pripraviti stroj, s katerim me bodo prepeljali do prestolnice.

Taka odločitev se utegne zdeti zelo drzna in nevarna in prepričan sem, da je ob podobni priložnosti ne bi posnemal noben vladar v Evropi. Toda po mojem mnenju je bila izredno preudarna, pa tudi velikodušna; kajti če bi me ti možje skušali ubiti s svojimi kopji in puščicami, medtem ko sem spal, bi se prav gotovo prebudil, ko bi začutil prvo zbadanje, kar bi v meni lahko vzbudilo bes in moč, da

potrgam niti, s katerimi sem bil privezan; potem pa, ker se mi ne bi mogli upirati, od mene ne bi mogli pričakovati nobene milosti.

Ti ljudje so bili imenitni matematiki in so s podporo in spodbudo cesarja, ki je bil znan pokrovitelj učenosti, v mehaniki prišli zelo daleč. Ta vladar ima na razpolago več strojev, nameščenih na kolesa, za prevažanje dreves in drugih težkih bremen. Pogosto ukaže graditi največje bojne ladje, nekatere tudi po devet čevljev dolge, kar v gozdovih, kjer raste les, potem pa jih da na teh strojih prepeļjati tristo ali štiristo jardov do morja. Petsto mizarjev in inženirjev se je nemudoma lotilo naloge, da pripravijo največji prevozni stroj, kar so jih kdaj izdelali. Bil je okvir iz lesa, dvignjen tri palce od tal, okoli sedem čevljev dolg in štiri čevlje širok, ki se je pomikal na dva-indvajsetih kolesih. Vzklikanje, ki sem ga slišal, je vzbudil prihod tega stroja, ki so se ga lotili izdelovati, kot se zdi, že kake štiri ure po mojem prihodu na kopno. Pripeljali so ga vzporedno ob moje ležeče telo. Toda glavna težava je bila, kako me dvigniti in položiti na to vozilo. V ta namen so postavili osemdeset drogov, vsak je bil visok en čevelj, zelo močne vrvi, debele kot naš motvozec, pa so s kavljji pritrdili na številne povoje, ki so mi jih delavci zvezali okrog vratu, rok, trupa in nog. Devetsto najmočnejših mož je vleklo za te vrvi s številnimi škripci, pritrjenimi na drogo; tako so me v manj kot treh urah dvignili in položili na stroj, tam pa me znova trdno privezali. Vse to so mi povedali; kajti ves čas, ko je potekala ta operacija, sem trdno spal zaradi uspavalnega napoja, ki so ga primešali moji pijači. Tisoč petsto največjih cesarjevih konj, visokih kake štiri palce in pol, me je vleklo proti prestolnici, ki je bila, kot sem dejal, oddaljena pol milje.

Kake štiri ure po tem, ko smo začeli pot, me je prebudila zelo trapasta nezgoda; kajti ko se je voz za trenutek ustavil, da popravijo nekaj, kar se je premaknilo, je dvojica ali trojica domačinov postala radovednih, kakšen sem videti, ko spim; splezali so na stroj

in se zelo previdno približali mojemu obrazu, eden od njih, gardni častnik, pa mi je ostri konec svoje sulice potisnil globoko v levo nosnico, kar me je požgečkalo kot slamica, tako da sem divje kihnil; potem so se neopazno odkradli, da sem šele čez tri tedne izvedel, kaj me je tako nenadoma predramilo. Dolgo korakanje je trajalo še ves preostanek dneva; ponoči smo počivali, a petsto stražarjev mi je stalo ob vsaki strani, polovica z baklami, polovica pa z loki in puščicami v pripravljenosti, da začnejo streljati vame, čim se zganem. Pohod smo nadaljevali naslednje jutro ob zori in okoli poldneva prišli dvesto jardov od mestnih vrat. Cesar nam je z vsem svojim dvorom prišel naproti, toda njegovi visoki uradniki nikakor niso dovolili, da bi se njegovo veličanstvo podalo v nevarnost, če bi se mi povzpelo na trup.

Na kraju, kjer se je voz ustavil, je stalo starodavno svetišče, menda največje v vsem kraljestvu; a ker je bilo nekaj let poprej oskrunjeno z nenravnim umorom, ga je ljudstvo v svoji verski vnemi zdaj obravnavalo kot posvetni kraj, zato so ga namenili za vsakdanjo rabo ter iz njega odnesli vse okrasje in opremo. V tej stavbi naj bi prebival. Velika vrata na severni strani so bila visoka kake štiri čevlje in široka skoraj dva, tako da sem se zlahka splazil noter. Na vsaki strani vrat je bilo majhno okno, ne več kot šest palcev od tal; skozi levo je kraljevi kovač napeljal sedem ducatov in sedem verig, podobnih tistim, na katerih dame v Evropi nosijo ure, in skoraj enako debelih, kot so mi jih priklenili na noge s šestintridesetimi ključavnicami. Nasproti svetišča, na drugi strani velike ceste dvajset čevljev proč, je stal stolp, visok najmanj pet čevljev. Na tega se je cesar s številnimi najvišjimi blagorodji povzpел, da bi si me lahko ogledal, kot so mi povedali, kajti jaz ga nisem mogel videti. Računali so, da je prišlo iz mesta po enakem opravku več kot sto tisoč prebivalcev; in kljub vsem stražarjem se mi zdi, da je bilo v nekaj urah nič manj kot deset tisoč takih, ki so se po lestvah povzpeli tudi

na moje telo. Toda kmalu je bilo izdano povelje, da je to prepovedano z grožnjo smrti. Ko so delavci ugotovili, da je nemogoče, da bi se osvobodil, so prerezali vse niti, s katerimi sem bil zvezan; takrat sem se dvignil, potrj kot le kdaj v življenju. Trušča in osuplosti ljudi, ko so me videli vstati in hoditi, ni mogoče opisati. Verige, ki so mi vklepale levo nogo, so bile dolge kaka dva jarda in pritrjene le štiri palce od vrat, tako da sem imel ne le svobodo, da v polkrogu hodim naprej in nazaj, temveč tudi, da se ves splazim v svetišče.

II. poglavje

Cesar Liliputa v spremstvu več plemenitnikov pride obiskat pisatelja v njegovi ječi. Opis cesarjeve zunanosti in obleke. Učenjaki dobijo nalogo, da pisatelja naučijo njihovega jezika. Z umirjenim vedenjem si pridobi zaupanje. Preiščejo mu žepe ter zaplenijo sabljo in pištole.

Ko sem se znašel znova na nogah, sem si ogledal okolico in priznati moram, da nisem imel še nikoli bolj kratkočasnega razgleda. Dežela okrog mene se je zdela kot en sam vrtiček; ograjena polja, po večini velika kakih štirideset krat štirideset čevljev, so spominjala na cvetne gredice. Ta polja so se izmenjavala z gozdovi, velikimi za desetinko orala, in najvišja drevesa so, kolikor sem lahko precenil, merila kakih sedem čevljev. Ogledoval sem si mesto na svoji levi, ki je bilo videti kot naslikana kulisa mesta v gledališču.

Že nekaj ur so me hudo mučile naravne potrebe, kar ni bilo nič čudnega, saj je bilo že skoraj dva dni, odkar sem se nazadnje olajšal. Mučno sem omahoval med nujo in sramežljivostjo. Najboljša kratkoročna rešitev, kar sem se je lahko domislil, je bila, da se splazim v svoje bivališče, kar sem tudi storil; vrata sem zaprl za sabo, kolikor mi je veriga dopuščala, in telo rešil nelagodnega bremena. A to je bilo ediničrat, da sem zakrivil tako nesnažno dejanje; le upam lahko, da mi ga bo dobrohotni bralec odpustil, če zrelo in brez predsodkov prouči moj primer ter stisko, v kateri sem se znašel. Od tistega časa je bila moja stalna navada, da vsakokrat po jutranjem vstajanju opravim stvar na prostem, kolikor daleč seže moja veriga; in vsako jutro je bilo pred prihodom družbe poskrbljeno, da sta kočljivo reč s samokolnicami odpeljala dva služabnika, določena posebej v ta namen. Ne bi se toliko ukvarjal z okoliščino, ki se

morda na prvi pogled ne zdi zelo usodna, če se mi ne bi zdelo potrebno svetu pojasniti svojega značaja v pogledu čistoče; prav to so namreč, kot sem slišal, nekateri moji obrekovalci ob tej in različnih drugih priložnostih z užitkom postavljali pod vprašaj.

Čim je bila ta pustolovščina mimo, sem se znova vrnil iz hiše, da si privoščim malo svežega zraka. Cesar se je bil že spustil s stolpa in se je odpravil proti meni na konju, kar bi ga prav lahko drago stalo; kajti žival, čeprav imenitno izšolana, a povsem nevajena takega pogleda, ki je dajal vtis, kot da se pred njo premika gora, se je povzpela na zadnje noge; toda vladar, ki je bil odličen jezdec, se je obdržal v sedlu, dokler niso pritekli njegovi spremljevalci in prijeli za uzdo, da je lahko njegovo veličanstvo razjahalo. Ko je stal, si me je na moč občudujoče ogledal, a držal se je zunaj dosega moje verige. Svojim kuharjem in strežnikom, ki so bili že pripravljene, je velel, naj mi dajo jesti in piti, in vse so porinili proti meni na nekakšnih vozilih na kolesih, dokler ni bilo v mojem dosegu. Vzel sem ta vozila in jih kmalu vsa izpraznil; dvajset jih je bilo polnih jedače, deset pa pijače; vsako od prvih mi je zadostilo za dva ali tri polne grižljaje; pijačo iz desetih posod sem izpraznil v eno vozilo ter jo izpil na dušek, enako pa storil tudi s preostalimi. Cesarica in mladi principi in princeze, obdani s številnimi damami, so sedeli na sedežih nekoliko proč; toda po nezgodi, ki se je pripetila cesarjevemu konju, so vstali in se približali cesarju, čigar podobo bom zdaj opisal.

Od vseh pripadnikov dvora je višji skoraj za širino mojega nohta; že to je dovolj, da pri opazovalcih vzbudi spoštovanje. Njegove poteze so močne in močate, z avstrijsko ustnico in orlovskim nosom, njegova polt olivna, postava pokončna, telo in udje lepo sorazmerni, vsi gibi uglajeni in obnašanje kraljevsko. Bil je že mimo najboljših let, imel jih je osemindvajset in tri četrta, in od tega je sedem let vladal zelo srečno in pretežno zmagovito. Da bi si ga laže ogledal, sem legel na bok, da je bil moj obraz vzporedno z njegovim, ko

je stal kake tri jarde proč; vendar pa sem ga kasneje še velikokrat držal v roki, zato moj opis ne more biti zmoten. Oblečen je bil zelo preprosto, po modi, ki je nekje med azijsko in evropsko; na glavi pa je imel lahko čelado iz zlata, okrašeno z dragulji in s perjanico na grebenu. V roki je držal izvlečeno sabljo, da bi se lahko obranil, če bi se mi slučajno uspelo osvoboditi; bila je dolga skoraj tri palce in imela ročaj in nožnico okrašeno z diamanti. Njegov glas je bil rezek, a zelo jasen in razločen; zlahka sem ga slišal, tudi ko sem se dvignil na noge. Dame in dvorjani so bili nadvse imenitno opravljeni, tako da je mesto, kjer so stali, spominjalo na damsko spodnje krilo, razgrnjeno po tleh in izvezeno z zlatimi in srebrnimi liki. Njegovo cesarsko veličanstvo me je večkrat ogovorilo in jaz sem mu odgovarjal: a nobeden od naju ni mogel drugega razumeti niti zloga. Poleg naju je stalo tudi več duhovnikov in pravnikov (kakor sem lahko sklepal po njihovih opravah), ki jim je bilo ukazano, naj me ogovorijo; odgovarjal sem v vseh jezikih, o katerih se mi je vsaj malo sanjalo, v visoki in nizki nizozemščini, latinščini, francoščini, španščini, italijanščini in lingvi franki, toda vse brez uspeha.

Po kakih dveh urah se je dvor umaknil, ob meni pa je ostala močna straža, da prepreči vsiljivost in verjetno tudi hudobijo drhali, ki se je nadvse nestrpnostno gnetla okrog mene, kolikor blizu si je upala; nekateri od njih so bili tako predrzni, da so proti meni streljali z loki, ko sem sedel na tleh poleg vrat svoje hiše, in ena od puščic mi je le za las zgrešila levo oko. Toda polkovnik je ukazal, da šest kolovodij zgrabijo, in najprimernejša kazen se mu je zdela, da mi jih izroči; to je nekaj vojakov tudi storilo, s topim delom svojih sulic so jih potiskali vse do mojega dosega. Vse sem jih zajel z desno roko, si jih pet porinil v žep, s šestim pa sem naredil, kakor da ga nameravam živega požreti. Ubogi možakar je strahovito cvilil in tudi polkovniku ter njegovim možem je bilo hudo nelagodno, zlasti ko so videli, da sem iz žepa potegnil pipec; a kmalu sem pomiril nji-

hov strah, z dobrohotnim pogledom sem porezal niti, s katerimi je bil zvezan, in ga nežno odložil na tla, da jo je ucvrl, kar so ga noge nesle. Preostale sem obdelal na enak način, enega za drugim sem jih jemal iz žepa; in videl sem, da so bili tako vojaki kot ljudstvo nadvse navdušeni nad tem znakom moje usmiljenosti, o kateri so poročali na dvoru zelo v moj prid.

Proti večeru sem se z manjšimi težavami skobacal v hišo, kjer sem se ulegel na tla, kar sem počel kaka dva tedna; v tem času pa je cesar velel, naj mi izdelajo tudi posteljo. Na vozovih so pripeljali šeststo postelj navadne velikosti in delali v moji hiši; sto petdeset njihovih postelj, sešitih skupaj, je zadostilo za primerno širino in dolžino; drugo na drugo so zložili štiri take plasti, kar pa me je le za silo zaščitilo pred trdoto tal, ki so bila iz gladkega kamna. Po enakem izračunu so mi pripravili rjuhe, odeje in pregrinjala, dovolj dobra za človeka, ki je tako dolgo preživeljal trde čase.

Ko se je vest o mojem prihodu razširila po kraljestvu, so se me zgrnile ogledovat neskončne množice bogatih, brezdelnih in radovednih ljudi; vasi so se skorajda izpraznile; gotovo bi pri tem zelo trpela poljska in gospodinjska opravila, če ne bi njegovo cesarsko veličanstvo te nevšečnosti preprečilo z več razglasi in državnimi odloki. Cesar je velel, naj se tisti, ki so me že videli, vrnejo domov in se več ne približajo moji hiši na manj kot petdeset jardov brez dovoljenja dvora; s temi pa so državni tajniki vtaknili v žep precejšen zaslužek.

V tem času je cesar večkrat sklical svèt, da z njim porazpravlja, kaj ukreniti z menoj; neki posebni prijatelj, mož zelo visokega stanu, bolj na tekočem s stvarmi kot kdorkoli drug, mi je kasneje povedal, da je bil dvor zaradi mene takrat v hudi stiski. Bali so se, da se bom osvobodil, pa tudi, da bo moja prehrana zelo draga in da bo povzročila v deželi lakoto. Večkrat so se me že namenili izstradati ali mi vsaj streljati v obraz in dlani z zastrupljenimi puščicami, ki naj bi me umorile; toda potem se jim je spet zazdelo, da bi smrad

tako neznanskega trupla v prestolnici prav gotovo povzročil kugo, ki bi se verjetno razširila po vsem kraljestvu. Sredi teh razpravljanj je prišlo k vratom dvorane sveta več vojaških častnikov in dva so spustili noter, da poročata o mojem ravnanju z zgoraj omenjeno šesterico hudodelcev; to je na njegovo veličanstvo in vse zbrane naredilo tako ugoden vtis, da je bila odposlana cesarska komisija, ki je vsem vasem devetsto jardov okoli mesta naložila, naj vsako jutro dostavijo šest pitanih volov, štirideset ovac in drugega živeža za moje preživljanje, skupaj z ustrežno količino kruha, vina in drugih pijač. Za primerno plačilo vsega tega je njegovo veličanstvo zadolžilo svojo zakladnico; kajti ta vladar se preživlja v glavnem od svojih posestev, redko, razen ob posebnih priložnostih, pobira kake dajatve od svojih podanikov, ki pa mu morajo zato na lastne stroške pomagati v njegovih vojnah. Poskrbljeno je bilo tudi za šeststo ljudi, da mi strežejo, in ti so za mojo oskrbo prejeli plačo, zanje pa so ob obeh straneh mojih vrat zelo priročno postavili šotore. Ukazano je bilo tudi, naj mi tristo krojačev ukroji obleko po modi njihove dežele; naj me šest največjih učenjakov njegovega veličanstva nauči njihovega jezika; in končno, naj se cesarjevi konji ter konji plemstva in vojaških straž urijo v moji bližini, da se navadijo na mojo velikost.

Vsi ti ukazi so bili nemudoma izvršeni in v kakih treh tednih sem močno napredoval v učenju njihovega jezika; v tem času me je cesar pogosto počastil s svojim obiskom in blagovolil učenjakom pomagati pri poučevanju. Začela sva se nekako pogovarjati; prve besede, ki sem se jih naučil, so bile, da sem izrazil svojo željo, »naj mi blagovoli podariti svobodo«; to prošnjo sem na kolenih ponovil vsak dan. Njegov odgovor, kolikor sem ga lahko razumel, je bil, »da je to pač stvar časa, na to ni mogoče niti pomisliti brez pogovora s svetovalci, in da moram najprej *lumos kelmin peso desmar lon emposo*,« se pravi, skleniti zaprisežen mir z njim in njegovim kraljestvom. Vendar pa bodo z menoj vsekakor ravnali zelo prijaz-

no. In svetoval mi je, naj si s potrpežljivostjo in obzirnim vedenjem pridobim naklonjenost njega in njegovih podanikov. Želel si je, naj mu ne štejem v zlo, če nekaj častivrednim častnikom ukaže, da me preiščejo; kajti lahko bi pri sebi nosil kaka orožja, ki so prav gotovo zelo nevarna, če so primerna velikosti tako čudežno velike osebe. Dejal sem, da bo njegovo veličanstvo zadovoljno; kajti pripravljen sem se spričo njega sleči in preobrniti vse žepe. To sem povedal deloma z besedami, deloma pa z znaki. Odgovoril je, da me morata v skladu z zakoni dežele preiskati dva častnika; da ve, da tega ni mogoče storiti brez moje privolitve in pomoči, da pa ima o moji velikodušnosti in pravičnosti tako visoko mnenje, da ju bo zaupal mojim rokam; da mi bo vse, kar bi mi utegnili odvzeti, vrnjeno, ko bom zapustil deželo, ali plačano po ceni, ki jo bom sam postavil. Oba častnika sem vzel v roke, si ju položil najprej v žepe plašča, potem pa še v vse druge žepe na svoji obleki razen obeh žepkov za uro in še enega skrivnega žepa, ki ga nisem maral dati preiskati, saj so bile v njem nekatere male potrebščine, ki nikomur razen meni ne bi pomenile nič. V enem od žepkov sem imel srebrno uro, v drugem pa v mošnjičku nekaj malega zlata. Ta gospoda, ki sta imela pri sebi pero, črnilo in papir, sta natanko popisala vse, kar sta našla; in ko sta opravila, sta si zaželela, da ju položim na tla, da odneseta seznam cesarju. Ta popis sem kasneje prevedel v naš jezik in se od besede do besede glasi takole:

Imprimis: V desnem plaščnem žepu velikega človeka-gore (kajti tako prevajam besedi *kvibus flestrin*) sva po natančni preiskavi našla velik kos grobe tkanine, dovolj velik, da bi bil preproga v prestolni dvorani vašega veličanstva. V levem žepu sva našla velikanski srebrn zaboj s pokrovom iz enake kovine, ki ga preiskovalca nisva mogla sama dvigniti. Prosila sva, naj zaboj odpre, in eden od naju je stopil vanj ter se znašel do kolen v nekakšnem prahu, katerega del se nama je

kot oblak dvignil vse do obraza, da sva morala oba nekajkrat kihnuti. V desnem žepu telovnika sva našla zajeten sveženj listov tanke, bele snovi, prepognjenih drug prek drugega, nekako v velikosti treh mož, povezanih z močno vrvjo in popisanih s črnimi znamenji, za katere ponižno domnevava, da so nekakšna pisava; vsaka črka je bila velika skoraj kot pol najine dlani. V levem žepu je bila nekakšna naprava, ki ji je iz zadnje strani štrlelo dvajset dolgih palic, da so spominjale na palisado pred dvorom vašega veličanstva: sklepava, da si človek-gora z njo češe lase, kajti nisva ga vsakokrat nadlegovala z vprašanji, saj se nama je zdelo, da naju zelo težko razume. V velikem žepu na desni strani sredinskega pokrivala (tako prevajam besedo *ranfulo*, mislila pa sta moje dokolenske hlače) sva naletela na votel steber iz železa, dolg nekako kot človek, pritrjen na močan kos lesa, debelejši od stebra; iz ene strani stebra so štrleli velikanski kosi železa, oblikovani v nenavadne oblike, ki jim nisva mogla razvozlati pomena. V levem žepu je bila še ena naprava enake vrste. V manjšem žepu na desni strani je bilo več okroglih, ploščatih kosov bele in rdeče kovine različne teže; nekateri od belih, ki so se zdeli srebrni, so bili tako veliki in težki, da sva jih s tovarišem komaj dvignila. V levem žepu sta bila dva črna stebra nepravilne oblike: le s težavo sva jima segla do vrha, ko sva stala na dnu žepa. Eden od njiju je bil pokrit in se je zdel ves iz enega kosa, na zgornjem koncu drugega pa je bila bela, okrogla snov, nekako dvakrat večja od najinih glav. V vsakem od njiju je bila zaprta velikanska jeklena plošča; to sva mu velela pokazati, kajti zdelo se nama je, da utegne iti za nevarni napravi. Izvlekel ju je iz ovitka in nama povedal, da je v njegovi deželi navada, da se z eno od teh reči brije brada, z drugo pa reže hrana. Bila sta še dva žepa, v katera nisva mogla vstopiti: ta je imenoval žepka za uro; na vrhu njegovega sredinskega pokrivala sta bili dve veliki zarezni, a vhod je bil stisnjen od pritiska njegovega trebuha. Iz desnega žepka za uro je visela velika srebrna veriga z nekakšno čudovito napravo na koncu. Velela sva mu, naj izvleče tisto, kar je na koncu verige; izkazalo se je, da gre za oblo, pol srebrno, pol iz nekakšne prozorne kovine; na prozorni

strani sva videla čudne znake, zapisane v krogu, in mislila, da se jih lahko dotakneva, a nama je ta snov zaustavila prst. Napravo nama je prislonil k ušesom in oddajala je nenehen zvok, kakor mlin na reki; sklepava, da gre bodisi za kako neznano žival bodisi za boga, ki ga časti; bolj sva se nagibala k slednjemu mnenju, kajti zagotovil nama je (če sva ga prav razumela, izražal se je namreč zelo pomanjkljivo), da le redko naredi karkoli, ne da bi se posvetoval z njo. Imenoval jo je svoj orakelj in dejal, da kaže čas za vsako stvar, ki jo v življenju stori. Iz levega žepka za uro je izvlekel mrežo, skoraj dovolj veliko za ribolov, vendar zavezano tako, da se je odpirala in zapirala kot mošnjiček in se tudi uporablja v enak namen: v njej sva našla več težkih kosov rumene kovine, ki morajo biti, če so zares zlati, neznansko dragoceni. Ko sva tako v skladu z ukazom njegovega veličanstva skrbno preiskala vse njegove žepe, sva opazila, da nosi pas, izdelan iz kože nekakšne orjaške živali, od katerega je na levi strani visela sablja, dolga za pet mož, na desni strani pa torba ali mošnja, razdeljena na dva predela, od katerih bi v vsakega šli po trije podaniki vašega veličanstva. V enem od teh predelov je bilo več obel ali krogel iz nadvse težke kovine približno v velikosti najinih glav, ki jih lahko dvigne le močna roka; v drugem razdelku je bila kopica črnih zrn, ne posebno težkih, saj sva jih lahko v dlani držala po kakšnih petdeset naenkrat.

To je popoln seznam vsega, kar sva našla na telesu človeka-gore, ki nama je nadvse ustrezljivo pomagal, spoštujoč pooblastila njegovega veličanstva. Podpisano in zapečateno četrti dan devetinosemdesetega meseca cvetoče vladavine vašega veličanstva.

Clefrin Frelock, Marsi Frelock

Ko so ta seznam prebrali cesarju, mi je velel, čeprav zelo vljudno, naj mu nekaj reči pokažem. Najprej ga je zanimala moja sablja, ki sem si jo snel z nožnico in vsem. Tisočim svojih izbranih vojakov (ki so ga spremljali) je pri tem ukazal, naj me na primerni oddaljenosti obkolijo z loki in puščicami, pripravljenimi na strel; vendar se

nisem oziral nanje, moj pogled je bil uprt le v njegovo veličanstvo. Potem je želel, naj sabljo izvlečem; ta je bila, čeprav zaradi morske vode nekoliko zarjavela, po večjem delu neznansko svetla. Tako sem tudi storil in nemudoma je vsa vojska zagnala vik in krik od groze in presenečenja, kajti sonce je žarko sijalo in odblesek jih je zaslepil, čim sem s sabljo pomahal sem ter tja. Njegovo veličanstvo, ki je nadvse velikodušen vladar, je bilo manj preplašeno, kot bi pričakoval: velelo je, naj sabljo vrnem v nožnico in jo kar se da previdno odvržem na tla, kakih šest čevljev od konca moje verige. Naslednje, kar je zahteval, je bil eden od obeh votlih železnih stebrov; s tem je mislil na moji žepni pištoli. Izvlekel sem jo in na njegovo željo, kolikor sem mogel razumljivo, razložil njen namen; nabil sem jo zgolj s smodnikom, ki se v moji tesno zaprti mošnji na srečo ni zmočil v morski vodi (neprijetnost, ki se ji vsi skrbni mornarji skušajo za vsako ceno izogniti), in najprej opozoril cesarja, naj se ne ustraši, potem pa jo sprožil v zrak. Osuplost je bila zdaj še mnogo večja kot ob pogledu na mojo sabljo. Stotine jih je padlo po tleh, kot da so mrtvi, in celo cesar, čeprav je ostal na nogah, si nekaj časa ni opomogel. Obe pištoli sem izročil na enak način kot sabljo, potem pa še mošnjo s smodnikom in kroglami; prosil sem ga, naj slednjo varuje pred ognjem, kajti smodnik bi lahko vžgala že najmanjša iskra in odnesla njegovo palačo v zrak. Podobno sem izročil svojo uro, ki je cesarja strašansko zanimala, zato je ukazal dvema od svojih najkrepkejših kraljevih gardistov, naj mu jo prineseta na drogu čez ramena, kot to počnejo tovorni kočijaži v Angliji s sodi piva. Bil je osupel ob nenehnem zvoku, ki ga je oddajala, in premikanju minutnega kazalca, ki ga je zlahka opazil, kajti njihov vid je mnogo ostrejši od našega; po mnenju o njej je povprašal svoje učenjake, njihova mnenja pa so bila zelo raznolika in daleč od resnice, kot si bralec zlahka predstavlja, ne da jih tukaj navajam, res pa je tudi, da jih nisem mogel povsem razumeti. Potem sem izročil svoje srebrne

in bakrene novce, mošnjiček z devetimi velikimi in nekaj manjšimi kepicami zlata, svoj nož in britev, glavnik in srebrno njuhalno škattlo, robec in zvezek z dnevnikom. Mojo sabljo, pištolo in mošnjo so z vozovi odpeljali v skladišča njegovega veličanstva; preostale reči so mi vrnilo.

Kot sem že povedal, sem imel tudi skrivni žep, ki se je izognil njihovemu pregledu, v katerem sem imel par naočnikov (ki jih občasno uporabljam zaradi pešajočih oči), žepni daljnogled in še nekaj drobnarij; zdelo se mi je, da mi teh stvari, ker za cesarja niso pomembne, ni treba kazati, bal pa sem se, da bi se izgubile ali pokvarile, če mi jih odtujijo.